

Fjármálaeftirlitið
B.t. Rúnars Guðmundssonar/
Valdimars Gunnar Hjartarsonar
Höfðatúni 2
105 Reykjavík

Reykjavík, 23. nóvember 2012

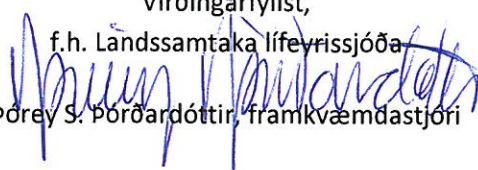
Efni: Umsögn um breytt drög að reglum um framkvæmd hæfismats framkvæmdastjóra og stjórnarmanna lífeyrissjóða

Fjármálaeftirlitið (FME) sendi með tölvupósti út dreifibréf dags. 12. þessa mánaðar þar sem óskað var umsagnar um breytt drög að reglum um framkvæmd hæfismats framkvæmdastjóra og stjórnarmanna lífeyrissjóða. Í bréfinu er þess óskað að vegna umsagnarinnar verði notast við eyðublað sem er að finna á heimasíðu Fjármálaeftirlitsins. Landssamtök lífeyrissjóða (LL) sendu inn umsögn dags. 16. maí sl. við upphafleg drög, sbr. dreifibréf dags. 27. apríl sl. Í umsögn þessari er einkum vísað til umsagnar LL frá 16. maí. Því er ekki stuðst við það form sem vonandi kemur ekki að sök.

Þegar hin breyttu drög að reglum um framkvæmd hæfismats framkvæmdastjóra og stjórnarmanna lífeyrissjóða eru borin saman við hin fyrri virðist ekki mikið vera um breytingar. LL þykir miður að lítið hafi verið tekið tillit til þeirra athugasemda og ábendinga sem fram koma í umsögn LL dags. 16. maí sl. Allar sömu athugasemdir og þar koma fram eiga því við um breyttu drögin sem nú eru send til umsagnar og því vísast til þess er þar segir, sbr. hjálagt afrit.

Hjá LL hefur ekki farið fram formleg könnun á afstöðu stjórnarmanna til þess fyrirkomulags sem lagt er til að viðhaft verði við skil á upplýsingum í tengslum við mat á fjárhagslegu sjálfstæði stjórnarmanna lífeyrissjóða. Niðurstaða samtala og óformlegrar könnunar er hins vegar sú að nokkuð rík óánægja er með það form sem lagt er upp með. Þykir þar gengið of langt í upplýsingaöflun auk þess sem framgangurinn sé umfangsmeiri en nauðsynlegt verður að telja. Spurningar hafa vaknað um hvort ekki sé fullnægjandi að stjórnarmaður sendi afrit skattframtala enda gefa þau glögga mynd af tekjum sem og eigna- og skuldastöðu. Hvað yfirlit yfir ábyrgðir varðar verður að telja að nægjanlegt sé að tilgreina ábyrgðir aðrar en þær sem teljast til hefðbundinna ábyrgða vegna maka og barna, s.s. ábyrgðir fyrir námslán og hlaupareikningslánnum. Í því sambandi er verið að vísa til svipaðrar nálgunar og er gert er ráð fyrir í formi 4/4 „Listi yfir lán aðila önnur en hefðbundin lán sem standa almenningi til boða, t.d. Íbúðarlán, bílalan og námslán.“

LL vilja að öðru leyti vísa til umsagnar um hin fyrri drög og leggja áherslu á að umfangsmikil skýrsluskil þar sem m.a. er óskað eftir upplýsingum um hefðbundnar ábyrgðir sem stjórnarmaður kann að hafa gengist í fyrir maka eða börn, kunna að hafa óæskileg fælingaráhrif og gert það enn erfiðara en ella að fá hæft fólk sem iðulega er umsetið til að gefa kost á sér til stjórnarsetu. Því leggja LL á það áherslu að FME yfirfari drögin með það í huga að ekki sé gengið lengra í þessum efnum en nauðsynlegt getur talist.

Virðingarfyllst,
f.h. Landsamtaka lífeyrissjóða

Þórey S. Þórðardóttir, framkvæmdastjóri

Hjálagt:

Afrit af umsögn LL um drög að reglum um framkvæmd hæfismats framkvæmdastjóra og stjórnarmanna lífeyrissjóða, dags. 16. maí 2012.

LANDSSAMTÖK
LÍFEYRISSJÓÐA

Fjármálaeftirlitið
B.t. Halldóru E. Ólafsdóttur
Höfðatúni 2
105 Reykjavík

Reykjavík, 16. maí 2012

Efni: Umsögn um drög að reglum um framkvæmd hæfismats framkvæmdastjóra og stjórnarmanna lífeyrissjóða

Fjármálaeftirlitið (FME) kynnti til umsagnar með dreifibréfi dags. 27. apríl 2012 drög að reglum um framkvæmd hæfismats framkvæmdastjóra og stjórnarmanna lífeyrissjóða. Þar er vísað til 31. gr. laga nr. 129/1997 og þess að höfð hafi verið hliðsjón af reglum nr. 627/2011 um framkvæmd hæfismats framkvæmdastjóra og stjórnarmanna fjármálafyrirtækja sem og reglum nr. 1066/2011 um framkvæmd hæfismats framkvæmdastjóra og stjórnarmanna váttryggingarféлага.

LL þakka fyrir að fá tækifæri til að koma að sjónarmiðum samtakanna við framangreind drög. Mikilvægt er að tryggt verði sem best að í stjórnnum lífeyrissjóða sitji hæfir einstaklingar og gegnir eftirlit FME þar veigamiklu hlutverki. Innan lífeyrissjóðanna hefur farið fram mikil umræða um hvernig best er að standa að hæfismati stjórnarmanna með það að markmiði að tryggja nauðsynlegt hæfi þeirra en um leið skilvirkni og að forðast að framkvæmdin dragi hug úr hæfum einstaklingum til að gefa kost á sér til stjórnarsetu í stjórnnum lífeyrissjóða. Í þessu sambandi er rétt að áréttta að val á stjórnarmönnum er með mjög misjöfnum hætti. Í sumum tilvikum eru stjórnarmenn kosnir beinni kosningu og í öðrum tilvikum byggir val þeirra á tilnefningu tiltekinna aðila (fulltrúalýðræði). Með vísan til forsögu lífeyrissjóðanna, með hvaða hætti til kerfisins var stofnað og að að þeim eiga aðild þorri einstaklinga yfir 16 ára aldri er mikilvægt að tryggja sem best að stjórn þeirra sé skipuð einstaklingum með fjölbreyttan bakgrunn um leið og leitast er við að tryggja hæfi og hæfni þessara sem best.

Innan LL er einhugur um að sú aðferð að vera með munnlegt könnunarviðtal á hvern og einn stjórnarmann sé ekki vænleg leið til að tryggja það markmið sem að er stefnt. Nú þegar hafa komið upp tilvik þar sem mjög vel hæft fólk hefur ekki viljað gefa kost á sér í stjórn lífeyrissjóðs, einkum vegna þess að nokkurra klukkustunda könnunarviðtal hefur mikil fælingaráhrif. Því hefur verið velt upp hvort ekki færi betur á því að haldið yrði skyldunámskeið fyrir alla nýja stjórnarmenn. Æskilegt væri að slíkt námskeið yrði tekið út af FME til að tryggja að þar væri farið yfir alla þá þætti sem máli skipta. Við lok námskeiðs væri unnt að hafa markvisst krossapróf sem hefði einkum það markmið að staðreyna að viðkomandi einstaklingur hafi meðtekið efni námskeiðsins. Einnig væri eðlilegt að stjórnnum lífeyrissjóða væri gert að setja sér símenntunaráætlun fyrir stjórnarmenn sem FME tæki út. Framangreint verklag ætti að ná þeim markmiðum að tryggja vel nauðsynlega þekkingu og hæfni stjórnarmanna auk þess að spara umtalsverða fjármuni enda fyrirséð að núverandi framkvæmd er bæði tafsöm og kostnaðarsöm. Í þessu sambandi skal

bent á að stjórnir lífeyrissjóða eru ætíð að endurnýjast þar sem flestir eru kosnir eða tilnefndir til 2-3 ára í senn.

Landssamtök lífeyrissjóða (LL) eru fús til að koma að útfærslu og framkvæmd ofangreindrar leiðar.

Umsögn um einstakar greinar

Um leið og LL áréttar framangreinda afstöðu fylgja hér ábendingar og athugasemdir við einstakar greinar draga að framangreindum reglum:

Um 3. gr.

Í 1. mgr. 3. gr. er mælt fyrir um að lífeyrissjóður skuli tilkynna FME, fyrirfram ef hægt er, um skipan og síðari breytingar á framkvæmdastjóra og stjórn.

Í þessu sambandi vilja LL vekja athygli á því að í 28. gr. Ísjl. er mælt fyrir um að lífeyrissjóður skuli tilkynna FME um breytingar á stjórn og framkvæmdastjóra. Í því sambandi er í engu vikið að því að slíkt skuli gera fyrirfram. Þó hafa megi skilning á því að ákveðið hagræði sé í því fólgið fyrir eftirlitsaðila fá upplýsingar um slíkar breytingar fyrirfram er ekki eðlilegt að mæla fyrir um slíka skyldu í leiðbeinandi tilmælum. Byggir það á lögmætisreglunni.

Varðandi a-, b- og e- lið 1. mgr. 3. gr. þá væri æskilegt að vísa til þess hvar form fyrir upplýsingagjöf er að finna. T.d.: „...á formum sem aðgengileg eru á vef Fjármálaeftirlitsins“.

Í 1. mgr. er vísað til kosningu nýrra stjórnarmanna. Í þessu sambandi er rétt að benda á að það fer eftir samþykktum hvers sjóðs hvernig stjórnarmenn eru valdir. Í sumum tilvikum er um kosningu að ræða en í öðrum tilvikum eru stjórnarmenn tilnefndir af tilnefningaraðilum. Þá getur verið blanda af þessu tvennu hjá einum og sama sjóðnum.

Í 3. mgr. 3. gr. væri eðlilegt að víkja að leiðbeiningarhlutverki FME skv. stjórnarsýslulögum. Málsgreinin gæti orðast svo: „Ef upplýsingar samkvæmt framangreindu eru ófullnægjandi að mati Fjármálaeftirlitsins upplýsir eftirlitið hlutaðeigandi um það hvaða upplýsingar vantar eða að hvaða marki þær teljast ófullnægjandi. Ef ekki er orðið við leiðbeiningum Fjármálaeftirlitsins getur það leitt til þess að ekki verði unnt að leggja mat á hæfi aðila og fer um það samkvæmt 17. gr. reglna þessara.“

Um 6. gr.

Í framangreindu dreifibréfi er vísað til þess að reglur um mat á stjórnarmönnum fjármálafyrirtækja hafi verið hafðar til hliðsjónar við gerð draga að reglum þessum. Í því sambandi vill LL benda á að í lögum um fjármálafyrirtæki er gerð krafa um að stjórnarmenn hafi lokið háskólaprófi sem nýtist í starfi, sbr. 3. mgr. 52. gr. laganna. Í lögum nr. 129/1997 er hins vegar ekki gerður áskilnaður um að stjórnarmenn lífeyrissjóða hafi slíkt próf. Í þessu birtist ákveðin afstaða löggjafans sem rétt og eðlilegt er að taka mið af við mótun á kröfum til þekkingar stjórnarmanna lífeyrissjóða.

Með hliðsjón af því að ekki eru gerðar sérstakar kröfur um menntun stjórnarmanna lífeyrissjóða og uppbyggingar greinarinnar almennt er í 3. mgr. 6. gr. væntanlega verið að vísa til framkvæmdastjóra. Því væri eðlilegt að greinin væri svohljóðandi: „Með menntun framkvæmdastjóra er átt við að...”

Um 7. gr.

Eðlilegt er að gerðar séu ríkar kröfur til framkvæmdastjóra lífeyrissjóða. Hins vegar verður að gæta þess að slíkt mat sé ekki um of huglægt. Því er rétt að slíkt mat byggji á niðurstöðu í dómsmáli eða endanlegum stjórnsluúrskurði.

Um 9. gr. – Fjárhagslegt sjálfstæði

C-liður er mjög opin og óeðlilega matskenndur, sbr. m.a. sjónarmið varðandi gr. 7.

Um 15. gr.

Í 1. mgr. er eðlilegt að fram komi einhverjar vísireglur um það á hvaða grundvelli mat FME muni byggjast.

Ef gert er ráð fyrir munnlegu hæfismati er eðlilegt að slíkt hæfismat einskorðist við aðalmenn. Þó geti FME boðað varamenn í slíkt mat við ákveðnar aðstæður, t.d. ef varamaður tekur virkan þátt í stjórn sjóðsins.

Um 17. gr.

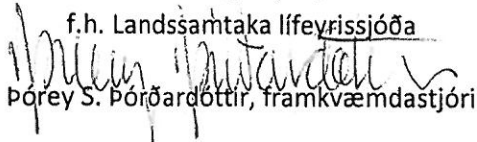
LL áréttar það að lagagrundvöllur fyrir mati á þekkingu stjórnarmanna lífeyrissjóða annars vegar og fjármálafyrirtækja hins vegar er ekki alveg sá sami þar sem ekki er gerð krafa um að stjórnarmenn lífeyrissjóða hafi háskólapróf sem nýtist í starfi. Þá er eðli og uppbygging eiginfjár og skuldbindinga lífeyrissjóða mjög frábrugðin til að mynda viðskipta- og fjárfestingarbanka. Að þessu sögðu draga samtökin ekki úr því að stjórnarmenn í lífeyrissjóðum bera ríka ábyrgð og skyldur og þurfa að hafa til að bera ákveðna þekkingu og reynslu.

Við mat á hæfi stjórnarmanna er eðlilegt að líta til þess að stjórn er fjölskipuð og því hefur sameiginleg þekking stjórnarmanna ákveðið vægi og þýðingu við mat á þekkingu hvers og eins.

Í drögum að reglunum er ekki vikið að því á hvaða grundvelli þekkingarmat byggist. Hins vegar er mjög æskilegt að þær kröfur séu eins fyrirsjáanlegar og kostur er.

Þá er ekki vikið að því með hvaða hætti stjórnarmenn eigi rétt á endurmati ef þekking þeirra er einu sinni metin ófullnægjandi. Það verður að telja að það leiði af gildandi lagaákvæðum og eðli máls að stjórnarmaður eigi með eðlilegum fyrirvara rétt á endurmati á þekkingu sinni. Enda er það fyrst og fremst tilgangur krafna um þekkingu stjórnarmanna að tryggja að þeir hafi til að bera nægjanlega þekkingu til að geta sinnt skyldum sínum sem stjórnarmenn á forsvaranlegan hátt.

Virðingarfyllst,

f.h. Landssamtaka lífeyrissjóða

Þórey S. Þórðardóttir, framkvæmdastjóri